

“Vrijheid verbindt, verbinding bevrijdt”

Speech burgemeester Blanksma

Hortensiapark, 25 september 2019

‘Daar waren ze. Eindelijk. Achter uit de Molenstraat klonk uitzinnig gejuich. Vlaggen werden uitgehangen. Helmonders getooid met oranje. De eerste Britten reden binnen. Plotseling was de net nog bijna uitgestorven straat vol met mensen. Het gevoel dat we toen hadden is met niets te vergelijken, hoe jong we ook waren. Er ging een hoera op dat heel Helmond doorklonk.’

Dames en heren,
Dit zijn woorden, herleidbaar naar persoonlijke, Helmondse herinneringen aan oorlog, bezetting en bevrijding. De woorden beschrijven het gelukzalige gevoel van toen, 25 september 1944. Vandaag exact 75 jaar geleden. 3 angstige dagen gingen daaraan vooraf. Waar Helmond West al was bevrijd, liep de rest van de stad nog altijd gevaar. Tot die ene dag, 25 september 1944. Eindelijk. Toen was heel Helmond vrij.

Schuilplaatsen werden voorgoed verlaten. De angst voor fluitende granaten verdween. De Markt was een plek voor feest. Er heerste een collectief gevoel van geluk. Men voelde zich verbonden in hernieuwde vrijheid. Sinds 11 mei 1940 was de stad het kwijt. Maar vanaf die dag werd alles anders.

Het gevoel van vrijheid. Toen zo buitengewoon bijzonder. Tegenwoordig haast vanzelfsprekend. De vrijheid om persoonlijke keuzes te maken. De vrijheid om jezelf te ontwikkelen. De vrijheid om je eigen ideeën te kunnen vormen. Het lijkt ontstellend gewoon, maar vanavond op deze plek, in het Hortensiapark, voelen wij met elkaar dat dat niet zo is.

De hier aanwezige oud-militairen kunnen dat onderschrijven. Maar ook de Helmonders die ik in de afgelopen periode mocht spreken. Hun verhalen, hun herinneringen aan de oorlog. Vaak een zwarte bladzijde uit hun jeugd. Ik had een ontroerend gesprek met mevrouw van Leuken. 84 jaar. Zij was nog maar een kind. Granaatscherven vlogen door haar huis. Pistolen werden op haar gericht. Als ze erover vertelt, ga ik mét haar 75 jaar terug in de tijd. Terug naar die heftige periode, hier in de Peel. De oorlog lees ik terug in haar ogen. Haar verhalen, zo echt. Zo kwetsbaar, zo eng. Fascinerend en beangstigend tegelijkertijd. 60 jaar zweeg zij over de trauma's van toen. Details werden verdrongen. Nachtmerries kwamen ervoor in de plaats. Maar nu vertelt zij door. En horen ook de kinderen en kleinkinderen haar echte verhaal.

“Vrijheid verbindt, verbinding bevrijdt”

Speech burgemeester Blanksma

Hortensiapark, 25 september 2019

De woorden over de Helmondse geschiedenis. De boeken en beelden over toen.
De offers die toen zijn gebracht. Ze worden met de dag waardevoller. En belangrijker.
Ooggetuigen zien we helaas verdwijnen. Maar de persoonlijke verhalen gelukkig niet.
En dat is maar goed. Een oorlog verwordt namelijk nooit tot ‘gewone’ geschiedenis.
Verwordt nooit ‘echt’ tot de verleden tijd. Het is een opdracht voor ons allemaal.
Om nu door te vertellen. Nu vragen te stellen. Om nu door te geven.
Want vrijheid, vrede en democratie zijn het beschermen waard.

Dames en heren,

Iemand die de oorlog heeft geproefd, weet hoe de vrede smaakt. 75 jaar geleden zeiden we daarom: dit-nooit-meer. Hier in Nederland, in Helmond, kennen we jarenlange weelde van vrijheid. Maar hoe staat het met de rest van de wereld? In hoeverre zijn wij echt geslaagd in die missie? Wereldwijd woont 1 op de 5 kinderen in een gebied waar oorlog of conflict heerst. Mijn hart doet pijn als ik daar over nadenk. En wat doet dat met u? Hoe kijkt u naar vrijheid? Een democratie biedt veel mogelijkheden, maar levert u ook een bijdrage? Het vraagt om moed. Om op te durven staan tegen onverdraagzaamheid en uitsluiting. Net als de Britten destijds als bevrijders van Helmond. Net als de Amerikanen, Canadezen en de Polen als bevrijders van ons land. En net als vele Helmonders destijds als strijders in het verzet. Maar het vraagt daarnaast ook om mee te doen. Om verantwoordelijkheid. Om het permanente gesprek. In alle lagen van de samenleving. In alle 11 wijken van onze stad. In uw buurt, uw straat, uw huis. Erken en overbrug de verschillen. Ga op zoek naar die verbinding. Want verbinding bevrijdt. Daarvan is 25 september 1944 het bewijs.

Dames en heren,

Het is onbeschrijfelijk mooi dat we vanavond hier met zovelen samenzijn. Opa's en oma's, vaders en moeders, kinderen, kleinkinderen. Jong en oud. De stad viert de bevrijding opnieuw. De bevrijding verbindt de stad opnieuw. Tientallen initiatieven heb ik zien ontstaan. Inwoners komen samen. Verhalen komen samen. Generaties vertellen door. En in heel Helmond, heel de regio, staan we stil bij het bijzondere bevrijdingsgevoel van toen. Maar vooral ook bij onze omgekomen bevrijders, de gedeporteerden en de gestorven verzetshelden. Allen staan symbool voor de bevochten vrijheid. Dat moeten we weten, beseffen en nooit vergeten.

Wij nodigen u uit om elkaar vanavond op te zoeken. De bevrijdingsmaaltijd als decor voor ontmoeting. Het decor waar vrijheid verbindt. Want leven doe je samen en vrijheid is voor iedereen .

Net als toen is vandaag de vlag uitgehangen. Net als toen voelen we vandaag de vreugde van vrij zijn. En net als toen, vieren we vandaag samen die vrijheid.

Het is goed dat u hier bent.

Gemeente Helmond

